

Achtergrond

Amphia is een STZ ziekenhuis. Het MS centrum is één van de expertise centra van Amphia STZ. Binnen het MS centrum is in 2018 het zorgpad MS en zwangerschap opgericht. Jaarlijks volgen ongeveer 20 vrouwen dit zorgpad.

Doelstelling

Inzicht krijgen in de ervaringen en behoeften van vrouwen met MS en hun partners die zwanger willen worden of zijn (geweest), en voorlichting en begeleiding hebben ontvangen vanuit het zorgpad MS en zwangerschap van het Amphia Ziekenhuis.

Methoden

Opzet: kwalitatief fenomenologisch onderzoek

Deelnemers:

Vrouwen met MS die zwanger zijn of zijn geweest en voldeden aan onderstaande selectie criteria:

Inclusie criteria	Exclusie criteria
*Vrouwen gediagnosticeerd met multiple sclerose	*Vrouwen die de Nederlandse taal niet goed beheersen
*Vrouwen met MS onder behandeling van het MS centrum Breda	*Vrouwen waarbij de zwangerschap uit blijft en die alleen het pre-conceptionele deel hebben doorlopen
*Vrouwen die niet langer dan een jaar geleden bevallen zijn gerekend vanaf december 2020	*Vrouwen met een traumatische ervaring tijdens de zwangerschap, waarbij bijvoorbeeld het kindje levenloos ter wereld is gekomen.
*Vrouwen die toestemming hebben gegeven voor deelname aan het onderzoek	

Data verzameling:

Er zijn semigestructureerde interviews uitgevoerd in de periode december 2020 tot en met maart 2021. Vanuit een brede openingsvraag werden patiënten en hun partners bevraagd over hun ervaringen en behoeften betreffende de zorg bij MS en zwangerschap.

Data-analyse

De gegevens werden verzameld via geluidsopnames die hierna werden getranscribeerd. Vervolgens werden de gegevens gecodeerd. De codes werden vertaald naar hoofdthema's en subthema's. In de interviews heeft de onderzoeker naar citaten gezocht, om de thema's verder te onderbouwen in de resultaten.

Resultaten

	Leeftijd	Range diagnose	Aantal zwangerschappen	Medicatiegebruik voor zwangerschap(1 ^e , 2 ^e of 3 ^e lijn)	Exacerbatie tijdens/na zwangerschap	Partner aanwezig tijdens interview
D1	34	5-10 jr. geleden	2	1 ^e lijn	Nee	Nee
D2	29	1-5 jr. geleden	1	1 ^e lijn	Ja (na)	Nee
D3	37	1-5 jr. geleden	1	1 ^e lijn	Nee	Nee
D4	27	1-5 jr. geleden	1	3 ^e lijn	Nee	Nee
D5	31	>10 jr. geleden	1	3 ^e lijn	Nee	Nee
D6	29	>10 jr. geleden	2	1 ^e lijn	Ja, na 1 ^e zwangerschap	Nee
D7	32	1-5 jr. geleden	1	1 ^e lijn	Nee	Nee
D8	35	5-10 jr. geleden	1	1 ^e lijn	Nee	Ja
D9	30	1-5 jr. geleden	1	2 ^e lijn	Nee	Ja

D=deelnemer

De resultaten werden weergegeven in de volgende hoofdthema's: begeleidingsbehoeften voor, tijdens en na de zwangerschap, verschillende perspectieven op onvoorspelbaarheid MS, zorgen om de ouderrol goed te vervullen ondanks MS en behoefte aan schriftelijke informatie vooraf.

Citaten:

Gewoon even alleen die zwangere vrouw kunnen zijn
De begeleiding bij de gynaecologie, ja, dat vond ik echt heel fijn, met name ook omdat er niet echt over mijn MS gesproken werd. Dus ik was op dat moment geen patiënt, maar gewoon een zwangere vrouw die helemaal op een roze wolk zat."

Zorgen om de ouderrol goed te vervullen, ondanks MS

"Ik vond het gewoon echt heel eng want ik dacht ja wat als ik nou straks in een rolstoel zit?"

Conclusie

Uit het onderzoek blijkt dat de begeleiding niet (volledig) aansluit bij de behoeften van de zwangere MS patiënt en hun partner. De focus ligt erg op immuunmodulerende therapie. Er moet een balans zijn tussen aandacht voor de zwangerschap als geheel, en deskundigheid. Wel wordt er gewaardeerd door de vrouwen dat de verpleegkundig specialist laagdrempelig bereikbaar is en dat zij hierin een aanspreekpunt hebben voor MS specifieke vragen.

Aanbevelingen

- Alle betrokken zorgverleners zijn op de hoogte zijn van het zorgpad MS en zwangerschap
- Er start een focusgroep met verschillende zorgverleners om het bestaande zorgpad te evalueren en aan te passen
- Ontwikkelen van een patiëntenfolder MS en Zwangerschap

